

Obraćanje predsjednice Metsole u Europskom vijeću
Četvrtak, 26. listopada 2023.

Hvala, Charles.

Dobar dan svima.

Teroristički napad u Izraelu, humanitarna kriza u Gazi i napetosti u široj regiji Bliskog istoka i dalje su razlog za ozbiljnu zabrinutost. Teroristički napadi bacili su mračnu sjenu na cijelu regiju. Tome sam osobno svjedočila kada sam posjetila mjesta na kojima su se dogodila zvjerstva i sastala se s tugujućim preživjelima. Znam da su i mnogi od vas bili tamo.

Nema nikakvog izgovora, nikakvog opravdanja za namjerna masovna silovanja, otmice, mučenja i ubojstva čitavih zajednica, djece, žena i muškaraca, mladih na zabavi. To je bio teroristički napad koji je izvršila teroristička organizacija koja se hrani mržnjom. To je važno jasno reći.

Jednako je važno razumjeti da Hamas ne predstavlja legitimne ciljeve palestinskog naroda, već stoji na putu njihovu ostvarenju.

Europski parlament najoštrije je osudio Hamas. Znamo da Hamas mora biti zaustavljen. Isto tako smo naglasili da je za sve nas važno kako će on biti zaustavljen. U ovom trenutku ključno je kako će odgovoriti Izrael.

Kao Parlament, uvijek smo inzistirali i uvijek ćemo inzistirati na poštovanju međunarodnog prava, na tome da prioritet moraju biti humanitarne posljedice zaustavljanja Hamasa i da pomoć mora doprijeti do nevinih ljudi kojima je potrebna.

Ljudi od Europe očekuju i da nastavi reagirati na strašnu krizu koja se odvija u Gazi, u kojoj se i dalje gubi previše nevinih života i u kojoj previše djece ostaje siročad.

Kao Unija imamo odgovornost da ostanemo usklađeni i ujedinjeni. To ne znači da ćemo odobravati još smrti i nasilja, već da je potrebno izbjeći regionalnu eskalaciju sukoba. Moramo ostaviti mjesta za tračak nade da će u konačnici biti moguće postići mir.

Hamas ne nudi nikakvu nadu za mir, samo krvoproliće. Grozote koje je počinio unazadile su mogućnost za postizanje mira za nekoliko godina, ako ne i desetljeća. Svakim danom kojim 200 talaca ostaje u Hamasovom zatočeništvu udaljavamo se od tog cilja. Pritom moramo ispitati i ulogu iranskog režima u regiji.

Moram naglasiti da je naša dužnost zauzeti čvrst stav protiv terorizma, ali da to ne isključuje ulaganje svih mogućih napora u ublažavanje humanitarne krize u Gazi, što je također naša dužnost.

Zato činimo sve što je u našoj moći da zaštitimo nevine živote. Zato radimo na oslobađanju talaca i dopremanju pomoći i zato je Europski parlament pozvao na humanitarni prekid vatre kako bi se to ostvarilo. Zato smo pozdravili odluku Europske komisije da utrostruči količinu humanitarne pomoći.

To je ono što možemo učiniti u najkraćem roku. U dužem bi roku Europa trebala biti spremna i voljna angažirati se. Moramo i dalje inzistirati na održivom i trajnom miru. Na poštenom i pravednom dvodržavnom rješenju. Europa ima svoju ulogu i dužni smo dorasti tom zadatku.

I dok su događanja na Bliskom istoku još uvijek pri vrhu popisa naših problema, moramo se nositi i s drugim hitnim pitanjima i geopolitičkom stvarnošću. Govorim o nastavku brutalne ruske invazije na Ukrajinu, događajima u Gorskom Karabahu, napetostima na Balkanu, daljnjim napadima na bjelorusku demokraciju, našem odnosu prema Kini, Indiji i o preoatlantskim odnosima. Sva ta pitanja čine okvir unutar kojeg će Europska unija naći svoje mjesto u ovom novom svijetu.

Kako možemo ublažiti bojazni u pogledu sigurnosti i migracija? Kako možemo osigurati našu konkurentnost u svijetu i naš prosperitet unutar svojih granica? Što Europa mora učiniti kako bi osigurala da ostane supersila vrijednosti koja je u stanju odgovoriti na bojazni svojih građana?

Prošli tjedan premijer Armenije Pashinyan održao je govor u Parlamentu o nedavnoj eskalaciji napetosti u Gorskom Karabahu. Opisao je kako se Armenija nosi s priljevom izbjeglica i izrazio zabrinutost za sigurnost u regiji. Put prema miru je težak, ali se nadamo da će situacija dozvoliti da se konstruktivni pregovori uskoro nastave.

Sve se to događa paralelno s nastavkom ruske invazije na Ukrajinu. Kremlj računa na slabljenje naše potpore, ali ne možemo i nećemo dozvoliti da zavlada

zamor. Nastavit ćemo pružati humanitarnu, logističku, vojnu i političku potporu te pomagati u obnovi.

Za nekoliko tjedana Komisija će predstaviti očekivani paket proširenja. Ukrajina je pokazala osobitu predanost u provedbi demokratskih reformi i preporuka Komisije. Stoga se nadam da će se, ako uvjeti za to budu ispunjeni, dogovor o otvaranju pristupnih pregovora između EU-a i Ukrajine, a prema istom mjerilu i Moldove, moći postići do kraja ove godine.

Davanje jasne europske perspektive našim europskim susjedima postiže očekivane rezultate. No dok Ukrajina, Moldova i zapadni Balkan provode reforme i pripremaju se za sljedeće korake, Europa se mora pripremiti za isto. To postaje ključno pitanje. Moramo pokazati da smo na visini zadatka.

Isto tako moramo nastaviti podupirati oporavak, obnovu i modernizaciju Ukrajine. To znači da će biti potrebno postići dogovor o novih 50 milijardi EUR za instrument za Ukrajinu o kojem se glasovalo prošli tjedan. Kao Unija pokazali smo izvanrednu ujedinenost u pogledu Ukrajine, a uvjeren sam da će tako biti i dalje.

Taj dogovor ide ruku pod ruku s nužnom reformom našeg višegodišnjeg financijskog okvira. Ako želimo smislen i svrsishodan proračun za 2024., potrebna su nam sredstva za njega. Zato se što prije moramo dogovoriti o reviziji VFO-a.

Resursi su nam trenutačno ograničeni. Pandemija, invazija na Ukrajinu, klimatske promjene, energetska kriza i kriza troškova života ostavile su svoj trag. Zbog rasta kamatnih stopa narasli su i naši troškovi zaduživanja za financiranje instrumenta NextGenerationEU. Posljedica je krajnje nategnut proračun EU-a.

Moramo se pobrinuti da imamo dovoljno sredstava za financiranje naših prioriteta. Svi se slažemo da je potrebno brzo i učinkovito riješiti pitanje sigurnosti i migracija, nastaviti podupirati Ukrajinu i ulagati više novca u države članice pogođene prirodnim katastrofama. Državama članicama bismo trebali biti podrška upravo u trenutku kada od Europe očekuju solidarnost i potporu.

Svoje riječi moramo potkrijepiti financijskim resursima za njihovu provedbu. Dozvolite mi da kažem i da je potrebno postići veći napredak na uvođenju novih vlastitih sredstava, što smo dogovorili još 2020.

Iznos proračuna minimum je koji nam je potreban za financiranje europskih građana, i to naših poljoprivrednika, studenata, poduzeća i regija, koji žele ulagati

u Europu koja je konkurentna na svjetskoj pozornici, koji žele u njoj inovirati, modernizirati je i razvijati. Tako ćemo ostvariti realan i održiv gospodarski rast. To je potrebno za održavanje naše konkurentnosti.

Ako želimo da ono što govorimo i činimo bude kredibilno, potreban nam je dogovor. Odgađanje neće pomoći.

Dozvolite mi da na trenutak nešto kažem o još jednoj temi koju ne možemo odgoditi, a to su migracije. Nedavni događaji i povećanje broja tražitelja azila još jednom su ukazali na posljedice naše trenutačne fragmentirane politike u području azila i migracija.

Glavne teme naših rasprava trebale bi biti veća učinkovitost vraćanja zahvaljujući bržoj obradi zahtjeva za azil, poboljšanje načina vraćanja te bolja operativna koordinacija i suradnja među državama članicama, trećim zemljama, institucijama i agencijama EU-a. Potrebno je popuniti rupe u zakonu koje se odnose na razdoblje od donošenja negativne odluke o azilu do odluke o vraćanju. To se može postići Uredbom o graničnim postupcima. Svi zajedno trebamo učiniti više kako bismo ostvarili napredak u svim komponentama pakta o migracijama i našli pravo rješenje prije kraja ovog zakonodavnog mandata.

Ljudi će prije izlaska na birališta sljedećeg lipnja od nas očekivati odgovore na sva ta pitanja. Znam da ćemo ih uspjeti pronaći, a uvjeravam vas da je Parlament voljan i spreman dati svoj doprinos.